

AUSTRALIAN COMPETITION
& CONSUMER COMMISSION

ਮੌਜੂਦਾ COVID-19 (ਕਰੋਨਾਵਾਇਰਸ) ਘੁਟਾਲੇ

ਜੂਨ 2020

ਘੁਟਾਲੇ ਬਾਜ਼ COVID-19 (ਕਰੋਨਾਵਾਇਰਸ) ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਘੁਟਾਲੇ ਕਰ ਕੇ ਫਾਇਦਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਘੁਟਾਲੇ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਤੁਹਾਡੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਫਰੋਬ ('ਫਿਸਿੰਗ')

ਘੁਟਾਲੇਬਾਜ਼ ਤੁਹਾਡੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਲਿੰਕਾਂ 'ਤੇ ਕਲਿਕ ਕਰਨ ਜਾਂ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਤੋਂ ਪੁਛ-ਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ COVID-19 ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਨੇ-ਮਾਨੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਰੋਲ ਅਪਣਾ ਕੇ (ਇਸ ਨੂੰ 'ਫਿਸਿੰਗ' ਕਰਕੇ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਾਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਈਮੇਲ ਜਾਂ ਟੈਕਸਟ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸੁਪਰਐਨਏਸੂਅਨ ਘੁਟਾਲੇ

ਘੁਟਾਲੇਬਾਜ਼ COVID-19 ਕਾਰਨ ਵਿੱਤੀ ਤੰਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਦੀ ਲੰਘ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੁਪਰਐਨਏਸੂਅਨ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਫੀਸ ਦੇ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਹ ਸੁਪਰਐਨਏਸੂਅਨ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਪਰਐਨਏਸੂਅਨ ਖਾਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈਨ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ:

- ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੁਪਰਐਨਏਸੂਅਨ ਦੀ ਜਲਦੀ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨੀ।
- ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ ਕਿ COVID-19 ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਕਾਰਨ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢੇ ਗਏ।
- ਪਤਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕੀ ਤੁਹਾਡਾ ਖਾਤਾ ਕਈ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ।

ਆਨਲਾਈਨ ਖਰੀਦਾਰੀ ਘੁਟਾਲੇ

ਘੁਟਾਲੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਨਕਲੀ ਆਨਲਾਈਨ ਦੁਕਾਨਾਂ ਆਯੋਜਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ – ਜਿਵੇਂ ਕਿ COVID-19 ਲਈ ਉਪਚਾਰ ਜਾਂ ਟੀਕੇ, ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲੇ ਨਕਾਬ।

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾ ਸੱਕਦੇ ਹੋ

- ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸਟ/ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਈਮੇਲ ਵਿੱਚਲੇ ਹਾਈਪਰਲਿੰਕਾਂ ਤੇ ਕਲਿਕ ਨਾ ਕਰੋ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਆਈ ਹੋਏ ਲਗਦੇ ਹੋਣ।
- ਸਿੱਧੇ ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਬਰਾਊਜ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਜਾਓ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਮਾਈ ਗੋਵ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਬਰਾਊਜ਼ਰ ਵਿੱਚ 'my.gov.au' ਲਿਖੋ।
- ਅਣਚਾਹੇ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁਛਣ ਵਾਲੇ ਕਾਲਾਂ ਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦਿਓ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾਮਵਰ ਸੰਗਠਨ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਣ – ਸਿਰਫ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ) ਮਿਟਾ ਦਿਓ ਜਾਂ (ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੂੰ) ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ।
- ਕਿਸੇ ਜਾਅਲੀ ਵਪਾਰੀ ਜਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਖਰੀਦਾਰੀ ਘੁਟਾਲੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਰੀਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲੀਆਂ ਸਮੀਖਿਆਵਾਂ (reviews) ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ COVID-19 ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਟੀਕਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- ਵਿੱਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਆਸਾਧਰਣ ਅਦਾਇਗੀ ਢੰਗਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਰੀਦ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਨੀ ਆਰਡਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨੀ, ਵਾਇਰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫੰਡ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ, ਪ੍ਰੀਲੋਡ ਕਾਰਡ ਜਾਂ ਬਿਟਕੋਇਨ ਵਰਗੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਕਰੰਸੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਵਰਗੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹੋ।

ਯਾਦ ਰਖੋ ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਕਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਗੇ ਵੱਧੋ।

ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਕਾਰੀ ਸਕੈਮਵੈਚ ਵੈਬਸਾਇਟ
[Scamwatch website](#) 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ
[ਰੀਪੋਰਟ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨੀ ਹੈ](#) ਅਤੇ [ਮਦਦ ਕਿਥੋਂ ਲੈਣੀ ਹੈ](#)।